

КРАЇНОЗНАВСТВО

*Печерська М.**

СТВОРЕННЯ ПАЛЕСТИНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Однією з центральних проблем другої половини ХХ ст. є арабо-ізраїльський конфлікт, що супроводжувався шістьма крупно масштабними війнами, які принесли безкінечні біди для народів регіону. Протягом усього цього часу серцевина даної проблеми зводилася до неврегульованості питання про долю палестинського народу, його беззаперечному праві на створення своєї незалежної держави.

Крім того, дана тема є актуальною ще й тому, що в наш час Палестинська Національна Автономія (ПНА) отримала визнання з боку ряду міжнародних суб'єктів, його посольства існують у 85 країнах світу, є символи суверенітету, проте немає столиці, кордонів, історичного досвіду існування в якості незалежного утворення.

Серед дослідників даної проблематики варто відзначити росіян – І. Звягельську, Є. Пирліна, Є. Примакова, Є. Сатановського; американців – Е. Гордона, А. Аріана та інших.

Автор намагався розглянути арабсько-ізраїльське протистояння крізь призму палестино-ізраїльських взаємин, що накладає відбиток на розвиток подій у близькосхідному регіоні. З'ясування ж позицій та суперечностей між конфліктуєчими сторонами дозволить нам краще зрозуміти суть близькосхідного конфлікту та характер палестино-ізраїльських взаємин загалом.

Перш за все, треба згадати, мабуть, 1993 р., м. Осло. Саме після проведення цих довготривалих переговорів між прем'єр-міністром Ізраїлю Іцхаком Рабіном та Головою Організації Визволення Палестини Ясиром Арафатом була підписана угода про створення (ПНА). Проте цей процес затягнувся на довгих три роки, тому про остаточне формування ПНА можна говорити тільки у 1996 р., коли після проведення виборів, створення уряду, адміністративних та державних структур ситуація більш-менш стабілізувалася [3, с.146].

За цілих п'ятнадцять років, що пройшли з того часу, в Автономії створена законодавча рада, котра сформувала уряд. В його структуру входять міністерства економіки, торгівлі, охорони здоров'я, природних ресурсів, фінансів, соціальних служб та інших інститутів державності. Сформована судова система [4].

Світова спільнота приймає активну участь у розвитку ПНА. Спільні мирні зусилля ООН, ЄС, США, Росії здійснюються через план «Дорожня карта» (2004 р.). Підтримку надають також арабські країни (в першу чергу, це Єгипет та Йорданія), Всесвітній банк, структурні підрозділи ООН: ЮНІДО (промисловий розвиток), ПРООН (Програма розвитку), МПП (продовольча програма) та інші. Був здійснений трирічний план в ході якого кредитувався приватний сектор. Розвивається тут малий та середній бізнес. При цьому всьому важливе значення мають трудові ресурси. Останнім часом в ПНА спостерігається швидке зростання професійної освіти [2, с.229].

* аспірант кафедри всесвітньої історії Чорноморського державного університету ім. П. Могили
Науковий керівник: проф. Пронь С.В.

Говорячи про перспективи створення ПНА, можна дійти висновку, що існує тільки два основних – проте радикально протилежних – варіанти розвитку подій: збереження на невизначений термін палестинської адміністрації в якості недержавного актора та створення незалежної палестинської держави.

Проте, кожен з варіантів не є досконалим та найбільш виправданим. Так, якщо в першому випадку неминуча подальша маргіналізація палестинської молоді, ріст радикалізму та екстремізму, послаблення впливу світського сектора на палестинське суспільство, повне знесення влади, то в другому – який до речі теж не слід ідеалізувати – створення незалежної держави не стане порятунком від насилля, не зведе нанівець сформовані в суспільстві стереотипи взаємного негативного сприйняття [1, с.49 – 50].

Таким чином, можна зробити висновок, що створення ПНА – як один з можливих варіантів подальших подій – можливе лише на основі розвитку інтеграційних тенденцій у широкому регіональному контексті та посиленні взаємозалежності близькосхідних держав.

Література

1. Звягельская И. Палестина: движение по спирали // Свободная мысль. – 2005. – № 4. – С. 41 – 50.
2. Мякоход Л. Создание Палестинской Автономии и перспективы независимости палестинского народа // Каразінські читання (історичні науки): Тези доповідей 63-ї міжнародної наукової конференції (м. Харків, 2010 р.). – Харків: ХНУ імені В.Н. Карабіна, 2011. – С. 228 – 229.
3. Поляков К.И., Хасянов А.Ж. Палестина: перспективы независимости и проблема лидерства // Политическая элита Ближнего Востока: Сборник материалов конференции. – М., 2000. – С. 146 – 152.
4. Сатановский Е. Палестинская проблема – век XXI // Международная жизнь. – 2003. – № 11. – С. 107 – 117.